

КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ
НЕРЕВИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
за период 01.01.2018 – 30.06.2018

Образец бр.1

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
за период од 01.01.2018 до 30.06.2018 година
Износите се во апсолутни износи во денари

Р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Белешки	31.12.2017	30.06.2018
1	2	3	4	5	6
		СРЕДСТВА			
1		А. Побарувања за запишана, а неуплатена основна главнина		-	-
2		Б. Долгорочни средства (3+10+18+19+27+28)		342.697.839	366.594.466
3	00	Нематеријални средства (4+5+6+7+8+9)	12	1.469.131	1.126.423
4		1. Основачки издатоци		-	-
5		2. Гудвил (Goodwill)		-	-
6		3. Патенти, лиценци и концесии		-	-
7		4. Заштитни знаци и слични права		1.469.131	1.126.423
8		5. Аванси за нематеријални средства		-	-
9		6. Останати нематеријални средства		-	-
10	01	Материјални средства (11+12+13+14+15+16+17)	13	23.125.193	23.312.711
11		1. Земјишта и шуми		-	-
12		2. Градежни објекти		21.607.689	21.222.129
13		3. Постројки и опрема		-	-
14		4. Алат, погонски и канцелариски материјал, мебел и транспортни средства		1.517.504	1.172.147
15		5. Аванси за материјални средства		-	-
16		6. Материјални средства во подготовка		-	918.435
17		7. Останати материјални средства		-	-
18	02	Вложување во недвижности		-	-
19	03	Долгорочни финансиски средства (20+21+22+23+24+25+26)		318.103.515	342.155.332
20		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
21		2. Заеми на поврзани субјекти		-	-
22		3. Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	15	299.471.255	311.007.546
23		4. Финансиски средства кои се расположливи за продажба		-	-
24		5. Финансиски средства според објективна вредност преку добивка или загуба		-	-
25		7. Дадени кредити, депозити и кауции	16	18.632.260	31.147.786
26		8. Останати долгорочни вложувања		-	-
27	04	Долгорочни побарувања		-	-
28	05	Одложени даночни средства		-	-
29		В. Краткорочни средства (30+38+42+49+55+59+60+67+72+73)		148.720.227	132.601.787

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

30	10	Парични средства и парични еквиваленти (31+32+33+34+35+36+37)		8.235.816	8.933.065
31		1. Жиро сметки		538.589	8.839.199
32		2. Благајна		3.821	14.056
33		3. Девизни сметки		191.625	68.514
34		4. Девизни акредитиви		-	-
35		5. Девизна благајна		69	11.296
36		6. Депозити и хартии од вредност- парични еквиваленти	16	7.501.712	-
37		7. Останати парични средства		-	-
38	11	Побарувања од поврзани субјекти (39+40+41)		-	-
39		1. Побарувања од поврзани субјекти по основ на продажба на производи и услуги		-	-
40		2. Побарувања по камати од поврзани субјекти		-	-
41		3. Останати побарувања од поврзани субјекти		-	-
42	12	Побарувања од купувачите (43+44+45+46+47+48)	18	998.582	592.996
43		1. Побарување од купувачите			
44		2. Побарување за надоместок од уплатени придонеси	18	931.449	539.766
45		3. Побарување за надоместок за управување со средства		-	-
46		4. Побарување за надоместок за премин		-	-
47		5. Побарување од камати на депозити и хартии од вредност		17.237	16.681
48		6. Останати побарувања	18	49.896	36.549
49	13	Побарувања од државата и други институции (50+51+52+53+54)		-	-
50		1. Данок на додадена вредност		-	-
51		2. Побарување за повеќе платен персонален данок на доход		-	-
52		3. Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси од плати		-	-
53		4. Побарување за повеќе платени даноци од добивка		-	-
54		5. Побарувања од државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	-
55	14	Побарувања од вработените (56+57+58)	18	614	921
56		1. Побарувања од вработените за повеќе исплатени плати и надоместоци на плати и други примања		614	921
57		2. Побарувања од вработените за аконтации за службени побарувања	18	-	-
58		3. Останати побарувања од вработените		-	-
59	15	Останати побарувања		-	-
60	16	Краткорочни финансиски средства (61+62+63+64+65+66)		127.421.300	110.140.015
61		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
62		2. Краткорочни кредити и заеми		-	-
63		3. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	15	52.961.651	43.225.258
64		4. Хартии од вредност според објективна вредност преку добивка или загуба	17	74.459.649	66.914.757
65		5. Краткорочно орочени средства		-	-
66		6. Останати краткорочни вложувања		-	-
67		Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (АВР) (68+69+70+71)	19	12.063.915	12.927.638

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

68		1. Однапред платени трошоци		426.562	615.257
69		2. Трошоци што се разграничуваат на повеќе години		264.155	264.523
70		3. Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани		11.373.198	12.047.858
71		4. Останати платени трошоци и пресметани приходи		-	-
72	32	Залиха на резервни делови		-	-
73	35	Залиха на ситен инвентар и амбалажа		-	7.152
74		Г. Вкупно средства (1+2+29)		491.418.066	499.196.253
75		Д. Вонбилансна евиденција		-	-
		ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
76		А.Главнина и резерви (77+81+82+83+87+90)		473.160.759	488.915.634
77	90	Основна главнина -запишан капитал (78+79+80)		110.459.024	110.459.024
78		1. Основна главнина - запишан и уплатен капитал		110.459.024	110.459.024
79		2. Запишана а неуплатена основна главнина		-	-
80		3. Сопствени акции и удели		-	-
81	91	Премии н емитирани акции		-	-
82	93	Ревалоризациони резерви		-	-
83	94	Резерви (84+85+86)		22.091.804	22.091.804
84		1. Законски резерви		22.091.804	22.091.804
85		2. Статутарни резерви		-	-
86		3. Останати резерви		-	-
87	95	Акумулирана добивка и добивка за финансиската година (88+89)		340.609.931	356.364.806
88		1. Акумулирана добивка		228.103.701	288.949.931
89		2. Добивка за финансиската година		112.506.230	67.414.875
90	96	Пренесена загуба и загуба за финансиската година (91+92)		-	-
91		1. Пренесена загуба		-	-
92		2. Загуба на финансиската година		-	-
93		Б. Долгорочни обврски (94+97)		-	-
94	27	Долгорочни резервирања (95+96)		-	-
95		1. Резервирања на пензии , отпремнини и сл обврски кон вработените		-	-
96		2. Останати долгорочни резервирања за ризици		-	-
97	28	Долгорочни обврски (98+99+100+101+102+103)		-	-
98		1. Долгорочни обврски спрема пензиските фондови		-	-
99		2. Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти		-	-
100		3. Долгорочни обврски врз основа на заеми , кредити и кауции		-	-
101		4. Долгорочни обврски спрема добавувачите		-	-
102		5. Долгорочни обврски врз основа на хартии од вредност		-	-
103		6. Одложени даночни обврски		-	-
104		В.Краткорочни обврски (105+108+114+120+123+124+128)		18.257.307	10.280.619
105	21	Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти (106+107)	22	22.940	-

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

106		1. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во земјата	22	22.940	-
107		2. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во странство	22	-	-
108	22	Обврски кон добавувачите (109+110+111+112+113)		5.744.535	7.038.172
109		1. Обврски кон добавувачите во земјата		5.607.227	6.598.512
110		2. Обврски кон добавувачите во странство		137.308	439.660
111		3. Обврски кон МАПАС		-	-
112		4. Обврски кон фондот на ПИОМ		-	-
113		5. Обврски кон чуварот на имот		-	-
114	23	Краткорочни обврски за даноци и други давачки (115 + 116+117+118+119)		3.457.603	1.253.686
115		1. Обврски за данок на додадена вредност		24.839	96.571
116		2. Обврски за персонален данок на доход		2.478	36.240
117		3. Обврски за даноци и придонеси од плати		489.051	-
118		4. Обврски за даноци од добивката		2.941.235	1.087.206
119		5. Обврски кон државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	33.669
120	24	Обврски спрема вработените (121 +122)		938.949	-
121		1. Обврски за плата и надоместици на плата		938.949	-
122		2. Останати обврски спрема вработените		-	-
123	25	Останати краткорочни обврски и краткорочни резервирања		-	-
124	26	Краткорочни финансиски обврски (125+126+127)		-	-
125		1. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва		-	-
126		2. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и од странство		-	-
127		3. Обврски врз основа на останати краткорочни финансиски средства		-	-
128	29	Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (129+130)		8.093.280	1.988.761
129		1. Пресметано а одложено плаќање на трошоците		8.093.280	1.988.761
130		2. Останато одложено плаќање на трошоците и приходите		-	-
131		Г. Вкупно обврски (93+104)		18.257.307	10.280.619
132		Д. Вкупно главнина и обврски (76+131)		491.418.066	499.196.253
133		Г. Вонбилансна евиденција		-	-

Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година

Образец бр.2

БИЛАНС НА УСПЕХ
за период од 01.01.2018 до 30.06.2018 година

Износите се во апсолутни износи во денари

р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Белешки	01.01.2017-30.06.2017	01.01.2018-30.06.2018
1	2	3	4	5	6
01	73	Приходи од управување со фондот (2+3+4)	4	104.869.881	115.758.790
02		Приходи од надоместок од придонеси		45.498.893	46.291.773
03		Приходи од надоместок од управување		59.370.988	69.467.017
04		Приходи од надоместок за премин		-	-
05	70	Расходи од управување со фондот (6+7+8+9+10+11+12)	4	25.258.054	26.380.916
06		1. Расходи за МАПАС		13.278.206	14.728.853
07		2. Расходи за чуварот на имот		8.650.905	9.575.064
08		3. Расходи за фондот на ПИОМ		-	-
09		4. Трошоци за трансакции		340.649	249.166
10		5. Трошоци за маркетинг		2.120.778	1.046.828
11		6. Трошоци за агенти		249.010	182.499
12		7. Останати трошоци за управување со фондот		618.506	598.506
13		Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-5)	4	79.611.827	89.377.874
14	76	Останати приходи на друштвото	5	603.214	497.208
15	40-46	Расходи од управување со друштвата (16+17+18+19+20+21)		27.609.895	24.939.607
16		1. Трошоци за суровини и други материјали	6	699.747	605.231
17		2. Трошоци за услуги	7	4.005.607	3.288.567
18		3.Плати , надоместоци на плата и останати трошоци за вработените	8	17.951.361	16.454.792
19		4. Амортизација и вредносно усогласување		1.507.959	1.172.155
20		5. Резервирања за трошоци и ризици	22	0	-
21		6. Останати трошоци од работењето	9	3.445.221	3.418.862
22	77	Финансиски приходи (23+24+25+26+27+28+29+30)	10	14.173.524	11.596.934
23		1. Приходи од вложувања во поврзани субјекти		-	-
24		2. Приходи од вложувања во неповрзани субјекти		-	-
25		3. Приходи врз основа на камати , од работење со поврзани субјекти	10	353	-
26		4. Приходи од курсни разлики од работење со поврзани друштва	10	-	-
27		5. Приходи врз основа на камати од работење со неповрзани субјекти	10	7.960.731	8.608.111
28		6. Приходи врз основа на курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	10	4.365.055	2.158.672
29		7. Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	10	1.292.423	436.498
30		8. Останати финансиски приходи	10	554.962	393.653

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

31	47	Финансиски расходи (32+33+34+35+36+37+38+39+40)	10	3.689.796	2.776.640
32		1. Камати од работењето со поврзани субјекти		34	85
33		2. Курсни разлики во работењето со поврзани субјекти		5.644	6.603
34		3. Останати финансиски расходи од работењето со поврзани субјекти		-	-
35		4. Камати од работењето со неповрзани субјекти		304	333
36		5. Затезнати камати		-	-
37		6. Курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти		3.205.733	2.156.252
38		7. Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	10	478.081	613.367
39		8. Вредносно усогласување на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност расположливи за продажба		-	-
40		9. Останати финансиски расходи		-	-
41		Вкупни приходи (1+14+22)		119.646.619	127.852.932
42		Вкупни расходи (5+15+31)		56.557.745	54.097.163
43		Добивка (загуба) пред одданочување (41-42)		63.088.874	73.755.769
44		Данок на добивка	11	5.285.157	6.340.894
45		Добивка (загуба) по одданочување (43-44)		57.803.717	67.414.875
46		Малцинско учество		-	-
47		Нето добивка (загуба) за пресметковниот период (45-46)		57.803.717	67.414.875

Г-ѓа Весна Стојановска
Генерален директор

Г-дин Предраг Милошевски
Втор Генерален директор

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

Образец бр.3

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за периодот од 01.01.2018-30.06.2018 година**

	ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ –30.06.2018 ГОДИНА	Износ во денари
1	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	115.783.958
2	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	(64.459.506)
3	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ 1-2	51.324.453
4	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	14.213.718
5	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	(13.180.922)
6	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ИНВЕСТИРАЧКИ АКТИВНОСТИ 4-5	1.032.796
7	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	-
8	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	(51.660.000)
9	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ 7-8	(51.660.000)
10	НЕТО ЗГОЛЕМ.ИЛИ НАМАЛ.НА ПАРИ И ПАРИЧ.ЕКВИВАЛЕНТИ 3+6+9	697.249
11	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА ПОЧЕТОКОТ НА ПЕРИОДОТ	8.235.816
12	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА КРАЈОТ НА ПЕРИОДОТ 10+11	8.933.065

Образец бр.4

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
за периодот од 01.01.2018-31.03.2018 година**

	Основна главнина	Добивка/Загуба за периодот	Законски резерви	Вкупно
На 31.12.2017 година	110.459.024	340.609.931	22.091.804	473.160.759
Пренос во законски резерви	-	-	-	-
Добивка за периодот	-	67.414.875	-	67.414.875
Исплата на дивиденда	-	(51.660.000)	-	(51.660.000)
На 30.06.2018 година	110.459.024	356.364.806	22.091.804	488.915.634

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****1 Општи информации**

КБ Прво пензиско друштво АД, Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво основано врз основа на одлуката на Основен Суд Скопје бр. 3147/2005 на 19 мај 2005 година. Друштвото е регистрирано со седиште на Бул. Илинден бр. 1 Скопје, Република Македонија.

Двата регистрирани акционери на Друштвото се: Прва Груп плц, Љубљана, Република Словенија со 51% и Комерцијална банка АД, Скопје, Република Македонија со 49% учество во вкупниот акционерски капитал.

Основна дејност на Друштвото е управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд во согласност со одредбите на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Закон за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и другите применливи прописи и регулативи во земјата.

Дозволата за основање на Пензиско друштво за управување со пензиски фондови е добиена од Агенцијата за супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување (МАПАС) на 4 април 2005 година. Од тогаш па до 9 јуни 2005 година, кога е добиено Одобрение за управување со задолжителни пензиски фондови бр. 02-01, Друштвото ги исполни сите задолжителни обврски и услови одредени со Законот и соодветните законски акти. На 2 декември 2009 година, Друштвото доби дозвола за управување со доброволни пензиски фондови бр. 02-02.

На 30 јуни 2018 година, Друштвото има 30 вработени (30 јуни 2017 година: 31 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики користени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство.

Финансиските извештаи на Друштвото беа изготвени врз основа на историска набавна вредност освен финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиски средства расположливи за продажба кои се вреднуваат според објективна вредност. Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД), која е функционална валута на Друштвото, освен доколку не е поинаку наведено.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

Изготвувањето на финансиските извештаи изискува од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеве на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеве кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите од странска валута, се вклучени во добивките или загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеве кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	30 јуни 2018	31 декември 2017
1 ЕУР	61,4939	61,4907
1 УСД	52,7482	51,2722
1 ГБП	69,3984	69,3087

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот е презентираан во Извештајот за финансиската состојба само доколку нетирањето на признаените износи е законски дозволено и доколку постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Приходите и расходите се презентираат на нето основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.4 Признавање на приходи**

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Друштвото се веројатни и мерливи.

Друштвото ги признава приходите по основ на следните видови на надомести:

- Надоместок од уплатените придонеси во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици во висина од 2,50%, (во 2017 година 2,75%).
- Месечен надоместок во висина од 0,035% од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на задолжителниот фонд”), (за 2017 година 0,035% за периодот).
- Надоместок во случај на пренос на средствата во друг задолжителен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 720 дена пред да премине во друг пензиски фонд.
- Надоместок од уплатените придонеси максимум 2,9%, од уплатените придонеси во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд Скопје, пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици (во 2017 година: максимум 2,9%)
- Месечен надоместок во износ од 0,075% (2016 година: максимум 0,075%) од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на доброволниот фонд”).

Надоместок во случај на пренос на средствата во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 360 дена пред да премине во друг пензиски фонд

2.5 Трошоци за управување со фондовите*Трошоци за МАПАС*

Друштвото е обврзано да исплаќа одредена сума на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (“МАПАС”) во износ од 0,8% (2017: 0,8%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Задолжителниот фонд”) и во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд (во понатамошниот текст “Доброволниот фонд”) кои се управувани од страна на Друштвото.

Трошоци за банка чувар на имот

Друштвото е должно да избере единствен чувар на имот, на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на фондовите со кои управува. Чувар на имот на средствата на фондовите со кои управува Друштвото е НЛБ Тутунска Банка АД Скопје. Надоместокот кој се плаќа на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје за 2018 година изнесува 0,055% годишно од вкупните средства на Задолжителниот фонд. Во 2017 година надоместокот за банка чувар изнесуваше 0,059% годишно.

Надоместокот за Доброволниот фонд изнесува 0,25% годишно од вкупните средства на фондот. Истиот процент е и за 2017 година.

Белешки кон финансиските извештаи**за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.5 Трошоци за управување со фондовите (продолжение)***Трошоци за ПИОМ*

Друштвото признава трошоци за надоместок што го наплатува Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија (во понатамошниот текст “ПИОМ”) како процент од вкупно уплатените придонеси на секој член на Задолжителниот фонд со кој управува Друштвото. Овој надоместок не се пресметува и плаќа т.е изнесува 0% за 2018 година, (во 2017 година: надоместокот изнесуваше исто така 0%).

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции се однесуваат на трошоците за суб чуварот на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд – депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд. Со склучување на Анекс на Договор со банката чувар на имот, почнувајќи од 02.06.2015 година банката чувар на имот ги превзема трошоците поврзани со ангажирање на суб чувар, освен активностите што ги врши суб чуварот поврзани со процедурата за ослободување од данок и поврат на данок, како и други стварни трошоци за услуги кои ги извршува суб – чуварот како резултат на барања иницирани од страна на Друштвото.

Трошоци за маркетинг

Друштвото признава трошоци за маркетинг услуги во периодот кога истите настануваат. Маркетинг услугите на Друштвото вклучуваат креирање и емитување на реклами на телевизија, радио, печатени медиуми и интернет, различни видови на промоции, дизајнирање и дистрибуција на маркетинг материјали, рекламирање на карактеристиките на системот на задолжително и доброволно пензиско осигурување, објава на финансиски извештаи и објава на информативни проспекти. Во трошоци за маркетинг се вклучуваат и трошоците поврзани со годишните известувања (пошта и печатење) кои се доставуваат до членовите за состојбата на нивните индивидуални сметки.

Трошоци за агенти

Друштвото признава трошоци за склучени договори со нови членови на фондовите. Во трошоците за агенти се вклучени и трошоци кои се однесуваат на полагање испити и лиценцирање на агентите, лица ангажирани по договор на дело со цел придобивање на нови членови во фондовите. Согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво, Друштвото ги признава и прикажува расходите за агенти во целост во периодот во кој се настанати, без разграничување за идни периоди.

Останати трошоци за управување со фондовите

Друштвото признава трошоци за спроведување на постапка за давање согласности од страна на Агенцијата, пристап до информацискиот систем на Агенцијата и други трошоци поврзани со управување на фондовите.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.6 Финансиски средства**

Друштвото ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и кредити и побарувања. Раководството на Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност кои се чуваат за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Друштвото има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Друштвото продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Друштвото одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на тргување - датум кога Друштвото се обврзува да го купи или продаде средството. Сите финансиски средства освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот во кој настануваат.

Последователно вреднување на финансиските средства

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентирани по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена. Финансиските средства што се чуваат до доспевање и кредитите и побарувањата се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.6 Финансиски средства (продолжение)**

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките или загубите во периодот во кој настануваат. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата.

Објективните вредности на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Депризнавање

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските обврски престануваат да се признаваат кога истите се подмирени, поништени или престануваат да важат.

2.7 Обезвреднување на финансиските средства*Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на средството) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање, поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Доколку причините за обезвреднување исчезнат, претходно признаениот износ на загуба поради обезвреднување Друштвото го ослободува / анулира преку коригирање на сметката за загуба поради обезвреднување и го вклучува во билансот на успех. Ослободувањето на загубата поради обезвреднување не може да резултира во сметководствена вредност која го надминува износот на амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено обезвреднување.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.7 Обезвреднување на финансиските средства (продолжение)***Средства евидентирани по објективна вредност*

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство класификувано како расположливо за продажба. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Останатиот износ, до новата објективна вредност, Друштвото го третира како зголемување на објективната вредност на средството и се признава во ревалоризациските резерви.

2.8 Нематеријални средства*Компјутерски софтвер*

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 10%-20% годишно.

2.9 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулирана загуба поради обезвреднување.

Амортизацијата се пресметува праволиниски, со цел алокација на набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишните стапки на амортизација применети врз значајните ставки на недвижностите, постројките и опремата:

Градежни објекти	2,5%
Компјутери	25,0%
Моторни возила	25,0%
Мебел и канцелариска опрема	10,0% - 25,0%

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.9 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)**

Последователните набавки се вклучени во сметководствената вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките или загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни обезвреднувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека сметководствената вредност на средствата не може да се надомести. Кога сметководствената вредност на средството е повисока од неговиот проценет надоместлив износ, таа се отпишува до проценетиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат.

2.10 Обврски кон агенти

Друштвото ги признава обврските кон агентите - лица ангажирани по договор на дело кога договорите со потенцијалните членови на фондовите се потпишани и потврдени од Агенцијата за супервизија за капитално финансирано пензиско осигурување.

2.11 Парични средства и парични еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во денари и странска валута и депозити со оригинален рок на доспевање до три месеци.

2.12 Резервации

Резервирање се признава и пресметува кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно може да биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервациите се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да настанат за подмирување на обврската.

2.13 Надомести за вработените

Друштвото плаќа плати и социјални придонеси на своите вработени, платени годишни одмори и платени отсуства. Во надоместоци за вработените се вклучени и : регрес за годишен одмор, трошоци за службени патувања, трошоци за стручно образование, надомест по основ на доброволно пензиско осигурување, јубилејни награди и останати трошоци согласно законската регулатива.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.14 Даноци**

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот на добивка се признава во добивката или загубата, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Основа за пресметување на данокот на добивка е разликата меѓу вкупните приходи и расходи, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложенот данок не се признава за следните временни разлики: иницијално признавање на гудвил, иницијално признавање на средства или обврски во трансакции кои не се деловни комбинации и не влијаат врз добивката за сметководствени и даночни цели и разлики кои произлегуваат од вложувања во подружници и претпријатија под заедничка контрола до обемот до кој нема да се реализираат во блиска иднина. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

2.15 Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат според објективната вредност на примените приливи, намалени за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

2.16 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции. Акционерскиот капитал се состои од 1.800 обични акции и изнесува 110.459 илјади денари. Истиот е целосно уплатен во паричен износ.

Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки. Според локалната законска регулатива од Друштвото се бара да пресметува и издвојува 5% од добивката за годината за законска резерва се додека нивото на резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. Со датумот на известување задолжителната резерва на Друштвото е повисока од 1/10 од оснивачкиот капитал на Друштвото .

Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****2 Сметководствени политики (продолжение)****2.16 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди (продолжение)***Дивиденди*

Дивидендите се признаваат во капиталот во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што се објавени по датумот на Извештајот за финансиската состојба се објавени во Белешката за последователни настани.

2.17 Неизвесни средства и обврски

Неизвесните обврски се обелоденуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.18 Трансакции со поврзани субјекти

Според регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, поврзана страна во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 10% од акциите со право на глас или поседуваат помал процент, и имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 10% од акциите со право на глас или поседува помал процент, и има посредна или непосредна контрола врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 20% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 20% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или правно лице кое има непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, лица кои се во сродство преку брак или посвојување, деца и родители, браќа и сестри, полубраќа и полусестри, баби, дедовци и внуци, на друг начин се крвно поврзани до втор степен, лица кои се во однос родител старател и дете, маќеа или очув и посинок и поќерка и снаа, зет и родители на брачните другари.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи.

2.20 Нови стандарди и интерпретации кои сеуште не се применети

На 30 јуни 2018 година нема нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Македонија.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3 Управување со ризици од финансирање

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со ризиците од финансирање вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Друштвото се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Друштвото.

Политиките на Друштвото за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Друштвото редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Друштвото во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот Одбор. Раководството ги идентификува и проценува ризиците од финансирање во тесна соработка со деловните единици на Друштвото. Надзорниот Одбор обезбедува писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики и ризикот од каматни стапки.

Кредитен ризик

Останати побарувања изнесуваат 13.521 илјада денари. Износ од 540 илјади денари се побарувања за надомест од уплатени придонеси за задолжителен фонд, износ од 12.047 илјади денари се пресметани приходи по основ на управувачка провизија за задолжителен и доброволен фонд. Останатиот износ од 934 илјади денари е воглавно за трошоци што се разграничуваат на повеќе периоди. Во оваа ставка нема побарување со период подолг од 1 година.

Концентрација на ризици кај финансиски средства по географски сектори

Изложеноста на Друштвото на ризици според евидентираните износи, категоризирани по географски региони на 30 јуни 2018 година и 31 декември 2017 година е како што следи:

<i>30 јуни 2018 година</i>	Република Македонија	Членки на ЕУ	Други европски земји	Други земји	Вкупно
Парични средства	8.933.065	-	-	-	8.933.065
Дадени кредити, депозити и кауции	31.147.786	-	-	-	31.147.786
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	66.914.757	-	-	-	66.914.757
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	354.232.804	-	-	-	354.232.804
Останати побарувања	13.521.555	-	-	-	13.521.555
Вкупно на 30 јуни 2018 година	474.749.967	-	-	-	474.749.967
Вкупно на 31 декември 2017 година	466.823.743	-	-	-	466.823.743

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.1 Пазарни ризици

Друштвото е изложено на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Друштвото на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Друштвото утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Каматен ризик

Друштвото е изложено на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Табелата подолу ја сумаризира изложеноста на Друштвото на каматните ризици. Позицијата на Друштвото во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 30 јуни 2018 година и 31 декември 2017 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Друштвото по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преоценка или датумот на доспевање.

<i>30 јуни 2018 година</i>	Помалку од еден месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без камата	Фиксна	Вкупно
Средства								
Парични средства	8.907.713	-	-	-	-	25.352	-	8.933.065
Пласмани во банки	-	-	-	-	-	-	31.147.786	31.147.786
ХВ за тргување	66.914.757	-	-	-	-	-	-	66.914.757
ХВ кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-	-	354.232.804	354.232.804
Останати побарувања		-	-	-	-	13.521.555	-	13.521.555
Вкупни средства	75.822.470	-	-	-	-	13.546.907	385.380.590	474.749.967
Обврски								
Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати финансиски обврски	9.026.933	-	-	-	-	-	-	9.026.933
Вкупни финансиски обврски	9.026.933	-	-	-	-	-	-	9.026.933
Нето каматен ризик на 30 јуни 2018 година	66.795.537	-	-	-	-	13.546.907	385.380.590	465.723.034
<i>31 декември 2017 година</i>								
Вкупни средства	82.691.575	-	-	-	-	13.067.002	371.065.166	466.823.743
Вкупни финансиски обврски	14.799.704	-	-	-	-	-	-	14.799.704
Нето каматен ризик на 31 декември 2017	67.891.871	-	-	-	-	13.067.002	371.065.166	452.024.039

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.1 Пазарни ризици (продолжение)

Табелата подолу ја прикажува ефективната каматна стапка за монетарните финансиски инструменти во текот на 30.06.2018 и 31.12.2017 година (во %):

	30 јуни 2018			31 декември 2017		
	ЕУР	УСД	МКД	ЕУР	УСД	МКД
Средства						
Пари и парични еквиваленти	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	3,22%	-	-	2,59%
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	3,56%	-	-	3,98%	-	-
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	4,01%	-	-	4,12%	-	-
Обврски						
Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-
Тековни обврски	-	-	-	-	-	-

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на датумот на известување. Со состојба на 30 јуни 2018, доколку цената на хартиите од вредност кои котираат на секундарниот пазар на капитал се зголемат / намалат за 10%, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за крај на извештајниот период 30 јуни 2018 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 3,66 милиони денари.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Друштвото на 30 јуни 2018 и 31 декември 2017 година.

<i>30 јуни 2018 година</i>	во ЕУР	во УСД	Други валути	во МКД	Вкупно
Средства					
Парични средства	28.976	0	50.834	8.853.255	8.933.065
Пласмани во банки	-	-	-	31.147.786	31.147.786
ХВ за тргување	66.914.757	-	-	-	66.914.757
ХВ расположиви за продажба	-	-	-	-	-
ХВ кои се чуваат до доспевање	354.232.804	-	-	-	354.232.804
Останати побарувања	-	-	-	13.521.555	13.521.555
Вкупни средства	421.176.537	0	50.834	53.522.596	474.749.967
Обврски					
Обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-
Останати финансиски обврски	137.316	304.779	-	8.584.838	9.026.933
Вкупни финансиски обврски	137.316	304.779	-	8.584.838	9.026.933
Нето девизна позиција на 30 јуни 2018	421.039.221	-304.779	50.834	44.937.758	465.723.034
<i>31 декември 2017 година</i>					
Вкупно средства	426.960.041	99.139	25.001	39.739.562	466.823.743
Вкупно финансиски обврски	137.308	-	-	14.662.396	14.799.704
Нето девизна позиција на 31 декември 2017	426.822.733	99.139	25.001	25.077.166	452.024.039

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.1 Пазарни ризици (продолжение)

3.2 Ризик од ликвидност

Друштвото е изложено на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, доспеаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Друштвото, групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање.

<i>30 јуни 2018 година</i>	Помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Парични средства	8.933.065	-	-	-	-	8.933.065
Пласмани во банки	-	-	-	31.147.786	-	31.147.786
ХВ за тргување	66.914.757	-	-	-	-	66.914.757
ХВ кои се чуваат до доспевање	15.956.668	1.699.594	25.568.996	26.355.199	284.652.347	354.232.804
Останати побарувања	13.521.555	-	-	-	-	13.521.555
Вкупни средства	105.326.045	1.699.594	25.568.996	57.502.985	284.652.347	474.749.967
Обврски						
Обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-
Останати финансиски обврски	9.026.933	-	-	-	-	9.026.933
Вкупни финансиски обврски	9.026.933	-	-	-	-	9.026.933
Нето ликвидна разлика на 30 јуни 2018	96.299.112	1.699.594	25.568.996	57.502.985	284.652.347	465.723.034
<i>31 декември 2017 година</i>						
Вкупно средства	96.532.133	1.042.956	51.145.138	53.526.310	264.577.206	466.823.743
Вкупно финансиски обврски	14.799.704	-	-	-	-	14.799.704
Нето ликвидна разлика на 31 декември 2017	81.732.429	1.042.956	51.145.138	53.526.310	264.577.206	452.024.039

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****3. Управување со ризици од финансирање (продолжение)****3.3 Проценка на објективната вредност**

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.3.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираните цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3. Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.3 Проценка на објективната вредност (продолжува)

3.3.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност (продолжува)

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	31.985.111	34.929.646	-	66.914.757

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	31 декември 2017		30 јуни 2017	
	Сметководствена	Објективна	Сметководствена	Објективна
Средства				
Парични средства	8.235.816	8.235.816	8.933.065	8.933.065
Пласмани во банки	18.632.260	18.632.260	31.147.786	31.147.786
ХВ кои се чуваат до доспевање	352.432.906	353.170.556	354.232.804	354.823.864
Останати побарувања	13.063.112	13.063.112	13.521.555	13.521.555
Вкупни средства	392.364.094	393.101.744	407.835.210	408.426.270
Обврски				
Нетековни обврски	-	-	-	-
Останати тековни (финансиски) обврски	14.799.704	14.799.704	9.026.933	9.026.933
Вкупни тековни финансиски обврски	14.799.704	14.799.704	9.026.933	9.026.933

3.3.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, бидејќи се краткорочни.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на финансиски средства со кои не се тргува на активни пазари, се одредува според претпоставки базирани на пазарните услови кои постојат на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

3. Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.3 Проценка на објективната вредност (продолжува)

3.3.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат пари и парични еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци. Процентата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматносните депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на изготвувањето на Извештајот за финансиската состојба.

3.4 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Друштвото се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Друштвото да продолжи со своето деловно работење во континуитет и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Друштвото е должно да ја следи структурата на својот капитал.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 20 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, доколку дојде до зголемување на главнината на Друштвото (поради зголемување на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд), Друштвото е должно во секое време да го одржува зголемениот износ на главнината. Оваа усогласеност со Законот Друштвото ја проверува на дневна основа.

На 30 јуни 2018 година и 31 декември 2017 година состојбата е како што следи:

ОПИС	31.12.2017	30.06.2018
Главнина	473.160.759	488.915.634
Основна главнина	110.459.024	110.459.024
Минимум износ на главнина	418.136.760	418.158.520
Сооднос на главнина и основна главнина	428%	443%
Сооднос на главнина и минимум износ на главнина	113%	117%

Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година

4 Приходи и расходи од управување со фондовите

Приходи и расходи од управување со Задолжителниот фонд

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	43.747.686	44.740.724
2. Приходи од надоместок за управување	56.747.324	66.200.233
3. Приходи од надоместок за премин	0	0
Приходи од управување со фондот (1)	100.495.010	110.940.957
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	12.730.402	14.250.561
2. Расходи за чуварот на имот (% од уплатени придонеси)	7.925.075	8.672.289
3. Расходи за Фондот на ПИОМ (% од уплатени придонеси)	0	-
4. Трошоци за трансакции	39972	6151
5. Трошоци за маркетинг	1.867.224	935.504
6. Трошоци за агенти	243.709	180.872
7. Останати трошоци за управување со фондот	583.950	565.300
Расходи од управување со фондот (2)	23.390.332	24.610.677
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	77.104.678	86.330.280

Приходи и расходи од управување со Доброволниот фонд

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	1.751.207	1.551.049
2. Приходи од надоместок за управување	2.623.664	3.266.784
Приходи од управување со фондот (1)	4.374.871	4.817.833
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	547.804	478.292
2. Расходи за чуварот на имот (% од уплатени придонеси)	725.830	902.775
3. Расходи за Фондот на ПИОМ (% од уплатени придонеси)	0	-
4. Трошоци за трансакции	300.677	243.015
5. Трошоци за маркетинг	253.554	111.324
6. Трошоци за агенти	5.301	1.627
7. Останати трошоци за управување со фондот	34.556	33.206
Расходи од управување со фондот (2)	1.867.722	1.770.239
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	2.507.149	3.047.594

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

5 Останати приходи на Друштвото

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Останати приходи	603.214	497.208
Вкупно	603.214	497.208

6 Трошоци за сировини и други материјали

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Потрошен канцелариски материјал и материјал за тековно одржување	145.108	160.042
Потрошена енергија	554.639	445.189
Отпис на ситен инвентар	-	-
Вкупно	699.747	605.231

7 Трошоци за услуги

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Трошоци за такси	63.178	86.554
Трошоци за пошта, телефон и интернет	1.472.507	1.445.727
Услуги за одржување	2.139.099	1.415.571
Трошоци за наем	241.630	281.132
Останати услуги	89.193	59.583
Вкупно	4.005.607	3.288.567

8 Плати, надомести и останати трошоци за вработените

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Бруто плати	16.238.709	14.490.349
Регрес за годишен одмор	483.343	700.000
Премии за доброволно осигурување на вработените	816.730	782.501
Трошоци за службени патувања	146.975	408.850
Трошоци за стручно образование	215.975	53.290
Останати трошоци за вработените	49.629	19.802
Вкупно	17.951.361	16.454.792

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

9 Останати трошоци од работењето

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Правни, нотарски, ревизорски, актуарски услуги и услуги за превод	305.630	304.181
Надомести за членови на Надзорен одбор	851.749	1.020.536
Репрезентација, спонзорства и донации	503.791	320.186
Надомести за надворешни соработници	1.296.958	1.133.944
Даноци и членарини	57.308	59.010
Банкарски надомести	133.372	110.428
Премии за осигурување	47.470	47.665
Трошоци за претплата на стручна литература и други весници	82.070	171.536
Други нематеријални трошоци	166.873	251.376
Вкупно	3.445.221	3.418.862

10 Финансиски приходи и расходи

Опис	01.01.2017- 30.06.2017	01.01.2018- 30.06.2018
Приходи од камати на депозити	298.186	351.570
Приходи од камати на хартии од вредност	6.703.335	7.537.533
Приходи од дисконт на хартии од вредност	959.210	719.008
Нереализирани добивки од хартии од вредност	1.292.423	436.498
Нереализирани загуби од хартии од вредност	-478.081	-613.367
Реализирани добивки од хартии од вредност	554.962	393.653
Приходи по основ на позитивни курсни разлики	4.365.055	2.158.672
Расходи по основ на негативни курсни разлики	-3.211.377	-2.162.855
Приходи од камати на средства на трансакциски сметки	353	-
Расходи од камати	-338	-418
Вкупно	10.483.728	8.820.294

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година****11 Данок на добивка**

Заклучно со 30 јуни 2018 година, односно 31 декември 2017 година пресметката на данокот на добивка е како што следи:

	30.06.2018
Аконтација за данок од добивка	6.340.894
	31.12.2017
Добивка пред оданочување	125.296.883
Непризнаени расходи за даночни цели	2.609.650
Даночна основа	127.906.533
Пресметан данок на добивка 10%	12.790.653
Ефективна даночна стапка	10,21%

Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година

12 Нематеријални средства

ОПИС	Софтвер	Лиценци	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2018	15.990.030	900.000	-	16.890.030
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Активирање на нематеријални средства	-	-	-	-
Состојба на 30.06.2018	15.990.030	900.000	-	16.890.030
Акумулирана амортизација на 01.01.2018	14.520.899	900.000	-	15.420.899
Амортизација за годината	342.708	-	-	342.708
Состојба на амортизација на 30.06.2018	14.863.607	900.000	-	15.763.607
Нето евидентирана вредност на 30 јуни 2018	1.126.423	-	-	1.126.423
Нето евидентирана вредност на 31 декември 2017	1.469.131	-	-	1.469.131

13 Недвижности, постројки и опрема

ОПИС	Објекти	Мебел, компјутери, возила и друга опрема	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2018	30.844.570	17.950.707	-	48.795.277
Набавки во текот на годината	-	98.531	918.435	1.016.966
Расходување во текот на годината	-	-67.899	-	-67.899
Активирање на материјални средства	-	-	-	0
Состојба на 30.06.2018	30.844.570	17.981.339	918.435	49.744.344
Акумулирана амортизација на 01.01.2018	9.236.881	16.433.204	-	25.670.085
Амортизација за годината	385.560	443.887	-	829.447
Отуѓување и расходување	-	-67.899	-	-67.899
Амортизација на 30.06.2018	9.622.441	16.809.192	-	26.431.633
Нето евидентирана вредност на 30 јуни 2018	21.222.129	1.172.147	918.435	23.312.711
Нето евидентирана вредност на 31 декември 2017	21.607.689	1.517.503	-	23.125.192

Со состојба на 30 јуни 2018 на објектите во сопственост на Друштвото нема заложно право-хипотека.

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

14 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
30 јуни 2018 година				
Средства според Извештај за финансиската состојба				
Парични средства	-	8.933.065	-	8.933.065
Дадени кредити, депозити и кауции	-	31.147.786	-	31.147.786
Хартии од вредност за тргување	66.914.757		-	66.914.757
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	354.232.804	354.232.804
Останати краткорочни побарувања	-	13.521.555	-	13.521.555
Вкупни средства на 30 јуни 2018	66.914.757	53.602.406	354.232.804	474.749.967
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештај за финансиската состојба				
Тековни финансиски обврски			9.026.933	9.026.933
Вкупни финансиски обврски на 30 јуни 2018			9.026.933	9.026.933
	По објективна вред преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
31 декември 2017				
Средства според Извештај за финансиската состојба				
Парични средства	-	8.235.816	-	8.235.816
Дадени кредити, депозити и кауции	-	18.632.260	-	18.632.260
Хартии од вредност за тргување	74.459.649		-	74.459.649
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	352.432.906	352.432.906
Останати краткорочни побарувања	-	13.063.112	-	13.063.112
Вкупни средства на 31 декември 2017	74.459.649	39.931.188	352.432.906	466.823.743
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештај за финансиската состојба				
Тековни финансиски обврски			14.799.704	14.799.704
Вкупни финансиски обврски на 31 декември 2017			14.799.704	14.799.704

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

15 Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Опис	31.12.2017	30.06.2018
Државни обврзници во доспевање	299.471.255	311.007.546
Краткорочен дел од обврзници во доспевање (до 1 год.)	52.961.651	53.225.258
Тотал обврзници во доспевање	352.432.906	354.232.804

Државните обврзници во износ од 48.971 илјади денари (2017 година: 65.077 илјади денари) се обврзници за денационализација и 305.262 илјади денари (2017 година: 287.356 илјади денари) се континуирани обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Македонија. Обврзниците за денационализација имаат еднакви годишни рати кои доспеваат на 31 мај секоја година до 31 мај 2026 година и се со годишна каматна стапка од 2,00%. Континуираните обврзници доспеваат во период од 2018 до 2033 година и се со годишна каматна стапка од 3,2% до 4,6%.

16 Дадени кредити, депозити и кауции

На 30 јуни 2018

*Депозити што доспеваат до 90 дена
(во парични средства)*

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
-	-	-	-	-

Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
СТОПАНСКА БАНКА АС СКОПЈЕ	15.07.2016-16.07.2018	6.339.252	3.20%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2016-18.07.2018	6.337.634	3.20%	фиксна камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	09.11.2017-09.11.2019	6.150.556	3.30%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	11.06.2018 - 11.06.2020	6.160.784	3,10%	фиксна камата
ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	13.06.2018 - 13.06.2021	6.159.561	3,10%	фиксна камата
Вкупно		31.147.786		

На 31 декември 2017

Депозити што доспеваат до 90 дена

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	15.12.2017-10.01.2018	2.501.164	1,00%	варијабилна камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	28.12.2017-10.01.2018	5.000.548	1,00%	варијабилна камата
Вкупно		7.501.712		

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**
Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
СТОПАНСКА БАНКА АС СКОПЈЕ	15.07.2016-16.07.2018	6.241.660	3.20%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2016-18.07.2018	6.240.043	3.20%	фиксна камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	09.11.2017-09.11.2019	6.150.556	3.30%	фиксна камата
Вкупно		18.632.260		

17 Хартии од вредност кои се чуваат за тргување

Опис	31.12.2017	30.06.2018
Обврзници за денационализација	44.490.351	36.653.395
Континуирани обврзници	29.969.298	30.261.362
Вкупно	74.459.649	66.914.757

Обврзниците со износ од 36.653 илјади денари (2017 година: 44.491 илјади денари) се однесуваат на обврзници за денационализација, 30.261 илјади денари (2017 година: 29.969 илјади денари) се однесуваат на континуирани обврзници. Сите хартии од вредност се издадени од Министерството за финансии на Република Македонија. Обврзниците за денационализација се со каматна стапка од 2% годишно и достасуваат во годишни рати до 2026 година. Континуираните обврзници се со каматна стапка од 3,5% до 4,6 %. Каматата се исплатува во годишни рати, а главницата доспева во период од 2018 до 2032 година.

18 Останати побарувања

Опис	31.12.2017	30.06.2018
Побарувања за надомест од уплатени придонеси во Задолжителен фонд	931.449	539.766
Побарувања од вработените	614	921
Побарувања за аванси	49.897	36.549
Побарувања за камати	17.237	16.681
Вкупно	999.197	593.917

19 Однапред платени трошоци и пресметани приходи

Опис	31.12.2017	30.06.2018
Однапред платени трошоци (претплати за весници, списанија, Блумберг и сл)	690.717	879.780
Пресметани, а ненаплатени приходи од влезна провизија и провизија за управување	11.373.198	12.047.858
Вкупно	12.063.915	12.927.638

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

20 Акционерски капитал

Со состојба на 30 јуни 2018 година и 31 декември 2017 година, акционерскиот капитал (основна главнина) на Друштвото изнесува 110.459 илјади денари односно 1.800.000 евра кои се целосно уплатени.

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Прва Груп плц., Љубљана	918	1.000	918.000	51%
Комерцијална Банка АД, Скопје	882	1.000	882.000	49%
Вкупно	1.800		1.800.000	100%

Објавени и исплатени дивиденди до 30.06 2018 година

Конечна дивиденда од МКД 28.700 денари по акција:
Објавена дивиденда: 51.660 илјади денари

Објавени и платени дивиденди за годината што завршува на 31 декември 2017 година

Конечна дивиденда од МКД 34.167 денари по акција:
Објавена и целосно платена: 61.500 илјади денари

Дивидендата за годината што завршува на 31 декември 2018 година е целосно исплатена
Дивидендата за годината што завршува на 31 декември 2017 година е целосно исплатена

21 Резервирања за трошоци и ризици

Со состојба на 30 јуни 2018 година против Друштвото се води една прекршочна постапка.

22 Потенцијални обврски

На 30 јуни 2018 година против Друштвото се водат два судски спора. Друштвото во 2018 година не евидентира било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судските спорови, поради тоа што смета дека нема да има материјално значајни последици .

На 30 јуни 2018 година Друштвото нема преземени капитални обврски (2017: нема).

23 Трансакции со поврзани субјекти

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на 30 јуни 2018 година и 31 декември 2017 година се како што следи:

Трошоци од поврзани субјекти	01.01.2017-30.06.2017	01.01.2018-30.06.2018
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Камати од деловни картички	34	85
Трошоци по основ на агентски договори	-	-
Трошоци по основ на договор за вршење на услуги	-	-
Трошоци за наем на втора локација	-	-
Наем на сеф	3.776	3.776
Негативни курсни разлики	5.644	6.603

**Белешки кон финансиските извештаи
за годината што завршува на 30 јуни 2018 година**

Банкарска провизија	133.372	110.428
Вкупни трошоци од Комерцијална банка	142.826	120.892
<i>Прва Груп плиц. Љубљана</i>		
Трошоци по основ на договор за вршење на услуги	-	-
Вкупни трошоци од поврзани субјекти	142.826	120.892
Приходи од поврзани субјекти	01.01.2017-30.06.2017	01.01.2018-30.06.2018
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Приходи од камати од трансакциски сметки	353	-
Приходи од позитивни курсни разлики	-	-
Вкупни приходи од поврзани субјекти	353	-
Средства кај поврзани субјекти	31.12.2017	30.06.2018
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Средства на денарски трансакциски сметки	538.589	8.839.199
Средства на девизни трансакциски сметки	191.625	68.514
Вкупно средства кај поврзани субјекти	730.214	8.907.713
Обврски кон поврзани субјекти	31.12.2017	30.06.2018
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Долгорочна обврска за деловен објект	-	-
Краткорочни обврски	-	-
Краткорочна обврска за деловен објект	-	-
Обврски по основ на договор за вршење на услуги	-	-
Обврски по основ на агентски договори	-	-
Обврски за бизнис картички	22.940	-
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Комерцијална банка	22.940	-
<i>Прва Груп плиц. Љубљана</i>		
Краткорочни обврски	-	-
Обврски по основ на договор за вршење на услуги	-	-
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Прва Груп плиц. Љубљана	-	-
Вкупни обврски кон поврзани субјекти	22.940	-
Побарувања кон поврзани субјекти	-	-
Опис	01.01.2017-30.06.2017	01.01.2018-30.06.2018
Трошоци за клучен персонал	5.759.338	6.102.752

Во трошоци за клучен персонал е вклучен бруто трошокот за членови на Управен одбор и бруто надоместокот за членови на Надзорен одбор.

24 Настани по датумот на известување

Не постојат материјално значајни настани што се случиле после датумот на известување, а кои би кои би требало да се обелоденат во овие финансиски извештаи.